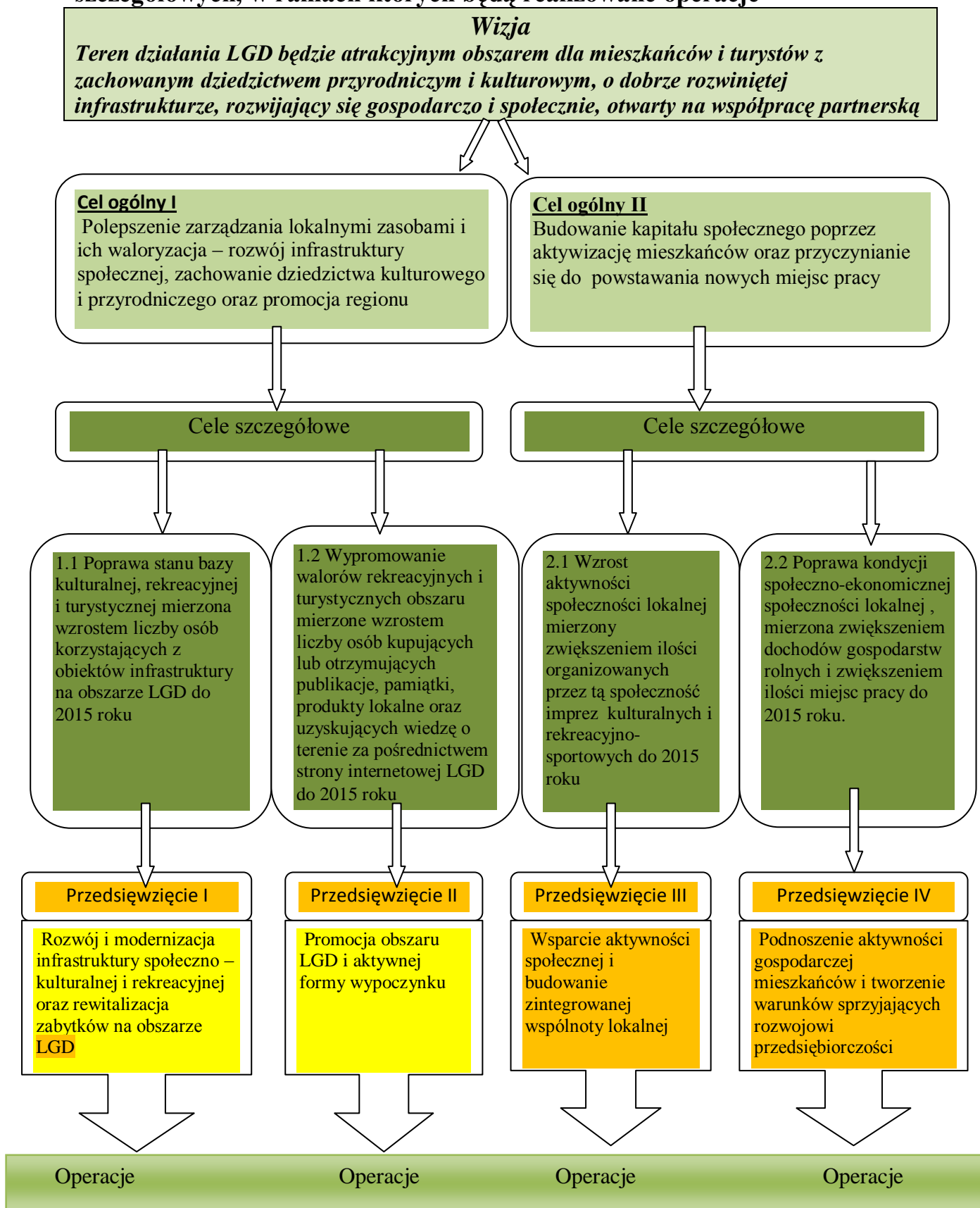

Rozdział 4

Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje

Lokalna Strategia rozwoju - cele i przedsięwzięcia

Cel ogólny 1 - Polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja - rozwój infrastruktury społecznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz promocja regionu
(obszar interwencji – kultura i rekreacja)

Cele szczegółowe		Przedsięwzięcie	
1.1	Poprawa stanu bazy kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej mierzona wzrostem liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury na obszarze LGD do 2015 roku	I	Rozwój i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturalnej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja zabytków na obszarze LGD
1.2	Wypromowanie walorów rekreacyjnych i turystycznych obszaru mierzone wzrostem liczby osób kupujących lub otrzymujących publikacje, pamiątki, produkty lokalne oraz uzyskujących wiedzę o terenie za pośrednictwem strony internetowej LGD do 2015 roku	II	Promocja obszaru LGD i aktywnych form wypoczynku

Cel ogólny 2 - Budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do powstawania nowych miejsc pracy
(obszar interwencji – kapitał ludzki i gospodarka lokalna)

Cele szczegółowe		Przedsięwzięcie	
2.1	Wzrost aktywności społeczności lokalnej mierzony zwiększeniem ilości organizowanych przez tę społeczność imprez kulturalnych i rekreacyjno-sportowych do 2015 roku	III	Wsparcie aktywności społecznej i budowanie zintegrowanej wspólnoty lokalnej
2.2	Poprawa kondycji społeczno-ekonomicznej społeczności lokalnej, mierzona zwiększeniem dochodów gospodarstw rolnych i zwiększeniem ilości miejsc pracy do 2015 roku.	IV	Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości

4.1 Uzasadnienie realizacji celów

Cel ogólny 1: Polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja - rozwój infrastruktury społecznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz promocja regionu

Obszar LGD, jak przedstawiono to w diagnozie, charakteryzuje się dużym potencjałem aktywności mieszkańców. Przejawiają oni chęć działania i organizacji imprez o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym w świetlicach wiejskich i obiektach sportowo-rekreacyjnych, ale obiekty te w większości wymagają remontów, dlatego też konieczne jest ich doinwestowanie. Zwiększająca się liczba mieszkańców w miejscowościach sąsiadujących z Wrześnią zmusza LGD do szybkiego doinwestowania w/w obiektów (w tym do budowy placów zabaw), które zapewnią minimalne standardy wypoczynku weekendowego.

Naturalne walory przyrodnicze, szczególnie związane z rzeką Wartą, parkami krajobrazowymi: Nadwarciańskim oraz Żerkowsko-Czeszewskim oraz obszarami NATURA 2000 mają być motorem napędzającym wzrost dochodów mieszkańców, ale też będą miejscem wypoczynku i rekreacji.

Obszar LGD ma również bogate zasoby dziedzictwa historycznego. Kościoły, zespoły pałacowo-parkowe, obiekty pocysterskie, dworki, czy dziedzictwo kulturowe Polski wczesno piastowskiej - grodzisko w Grzybowie świadczą niewątpliwie o atrakcyjności tego obszaru. Stąd potrzeba inwentaryzacji istniejących obiektów zabytkowych i pomników przyrody w celu ich oznakowania, remontu, bądź włączenia do procesu budowania sieci tematycznych szlaków turystycznych, wiosek tematycznych, ścieżek przyrodniczych czy organizacji w pobliżu nich imprez promujących region i jego walory.

Obok rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, istotne jest również przeciwdziałanie barierom związanym z małą promocją i marketingiem obszaru LGD i samego LGD. Brak jest systemu obsługi ruchu turystycznego - począwszy od promocji i informacji, poprzez system sprzedaży usług i monitorowania potrzeb turystycznych.

Wsparcia wymaga promocja produktu lokalnego jakim może być, np.: lokalne piwo, historyczna piastowska wioska tematyczna, czy kajakowy szlak turystyczny. Niezbędne będzie więc przygotowanie spójnego programu promocji obszaru w postaci serwisu internetowego, wydawnictw, uczestnictwa w targach turystycznych, imprez promujących walory obszaru, etc. Promocja powinna być realizowana przy zastosowaniu spójnego systemu identyfikacji wizualnej dla wszystkich wymienionych wyżej kanałów promocji.

Realizacja tego celu rozpocznie się w 2009 roku od działań informujących w mediach o LGD i LSR, w internecie oraz na tablicach informacyjnych i kontynuowana będzie przez okres realizacji działań w ramach osi 4 PROW czyli do 2015 roku. Pozwoli to na urzeczywistnienie zapisów wizji dotyczących rozwoju kultury i rekreacji w oparciu o zachowanie walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego oraz wykorzystania ich potencjału do promocji regionu.

Doprecyzowaniem celów ogólnych są cele szczegółowe, w których wskazano konkretne efekty założone do osiągnięcia w okresie realizacji LSR w latach 2009 -2015. Każdemu celowi szczegółowemu przypisano jedno przedsięwzięcie w ramach którego będą realizowane poszczególne operacje. Przedsięwzięcia uwzględniają projekty, które będą realizowane przez podmioty w ramach „Wdrażania LSR”, przez LGD w ramach projektów współpracy i działań z nabywania umiejętności i aktywizacji jak również niektóre z osi 3 realizowane przez samorządy lokalne będące członkami LGD.

Opis celów szczegółowych związanych z celem głównym nr 1

Cel szczegółowy 1.1 Poprawa stanu bazy kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej mierzona wzrostem liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury na obszarze LGD do 2015 roku

Na terenach LGD zdecydowana większość imprez kulturalnych jest nierozzerwalnie związana z funkcjonowaniem świetlic wiejskich i niektórych obiektów zabytkowych. Są to główne ośrodki życia kulturalnego, szczególnie świetlice wiejskie są miejscem codziennej pracy i twórczych poczynań w środowisku lokalnym.

Analiza ankiet przeprowadzona w trakcie budowania LSR wykazała, iż znacznie więcej imprez kulturalnych odbywa się w miejscowościach, gdzie świetlice wiejskie są dobrze utrzymane technicznie i wyposażone w sprzęt. Tam też zwiększa się aktywność mieszkańców i różnorodność działań. Na ten fakt wskazywały również władze samorządowe i lokalni działacze (np. sołtysi) podczas warsztatów dotyczących budowania LSR. W związku z powyższym LGD planuje, w pierwszej kolejności dofinansować remonty oraz wyposażenie w sprzęt świetlic wiejskich i środowiskowych działających na obszarze wdrażania LSR (co powinno spowodować zwiększenie ilości mieszkańców zainteresowanych spotkaniem się w tych obiektach, integracji i aktywizacji), a następnie wspierać organizację imprez kulturalnych, o znaczeniu lokalnym, wykorzystujących walory historyczne, kulturalne i przyrodnicze regionu LGD. Jak podano wcześniej, obszar LGD charakteryzuje się dużą ilością zabytkowych obiektów. Wiele z nich wymaga renowacji. Poprawa bazy kulturalno

sportowej musi iść w parze z rewitalizacją zabytków. LGD rozpoznała zamiary samorządów i kościołów w tym zakresie. Zrealizowanie ambitnych planów rewitalizacji zabytkowych części miast Miłosławia i Pызdr jak również kościołów uzależnione są nie tylko od rozstrzygnięć konkursów na dofinansowanie, ale też od zasobów finansowych samych inwestorów.

Uzupełnieniem działań samorządów będzie wspieranie przez LGD propozycji odnowy małych obiektów, np.: kapliczek, krzyży, placów przykościelnych, działań porządkowych w parkach np. tworzenie alejek spacerowych, nasadzenia, doposażenie w ławki, itp. Miejsca te ożywić można poprzez organizowanie na terenie i w pobliżu wszelkiego rodzaju imprez, pikników czy festynów nawiązujących do historii i tradycji obszaru. W ich realizacji szczególną rolę będą odgrywać miejscowe organizacje pozarządowe i lokalni liderzy.

LGD ma nadzieję, że planowane działania inwestycyjne i modernizacyjne samorządów gmin w ramach „Odnowy i Rozwoju wsi” przyczynią się znacząco do osiągnięcia poprawy stanu bazy kulturalnej.

Szansą dla dalszego pobudzania i kompleksowego rozwoju aktywności sportowej i rekreacyjnej jest doinwestowanie istniejącej bazy sportowo-rekreacyjnej, a następnie wspieranie imprez integracyjnych, sportowych i rekreacyjnych jak festyny rodzinne, dziecięce, zawody, konkursy, połączone z zabawami tanecznymi.

Obszar LGD charakteryzuje się dużym potencjałem dla rozwoju rekreacji i turystyki aktywnej w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe. Na obszarze LGD występują liczne szlaki turystyczne tworzące system mało spójny i nieciągły. Dlatego też szansą dla rozwoju rekreacji i aktywnej turystyki na obszarze LGD jest stworzenie oferty związanej ze szlakami w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe i historyczne. Konieczne jest ich oznakowanie i promocja, a także tworzenie punktów węzłowych, w których szlaki te spotykałyby się. LGD planuje wyznaczyć i wypromować nowy szlak turystyczny, łączący miasto Wrześnię i Miłosław z terenami nadwarciańskimi i dalej z Żerkowem znajdującym się po drugiej stronie Warty z wykorzystaniem rzeki Warty do uprawiania turystyki kajakowej. Z jednej strony kajakowy szlak wodny- sięgający od Słupcy przez Pызdry do Nowego Miasta - z drugiej strony - przecinający w Czeszewie rzekę Wartę szlak drogowy Miłosław - Żerków. Jednocześnie ościenne LGD również planują działania turystyczne w obrębie tych parków. Niezbędne będzie dobre wypracowanie komunikacyjnych połączeń, zgrania imprez, koordynacji.

Cel szczegółowy 1.2 Wypromowanie walorów rekreacyjnych i turystycznych obszaru mierzone wzrostem liczby osób kupujących lub otrzymujących publikacje i pamiątki, oraz uzyskujących wiedzę o terenie za pośrednictwem strony internetowej LGD do 2015 roku

Aby działania te przyniosły efekt dla całego regionu niezbędne jest opracowanie spójnego programu promocji, w tym identyfikacji wizualnej oraz budowanie pozytywnego wizerunku u grup docelowych. Najważniejszym elementem tego programu będzie stworzenie całościowego, spójnego pakietu narzędzi promocyjnych, tj. serwisu internetowego, wydawnictw, ogłoszeń i artykułów prasowych, tablic informacyjnych, dostępności oferty w punktach informacyjnych, itp., ściśle połączonych i zgranych z odbywającymi się imprezami na terenie LGD i obszarach sąsiednich oraz uczestnictwa władz LGD w targach, szkoleniach, konferencjach.

Cel ogólny 2 - Budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do powstawania nowych miejsc pracy

Pewna stała grupa mieszkańców obszaru LGD charakteryzuje się aktywnością w realizacji przedsięwzięć o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym. Poważną barierą utrudniającą im realizację projektów na rzecz społeczności lokalnej jest brak środków finansowych. Głównie to samorządy dofinansowują lokalne inicjatywy, na tyle na ile pozwala im skromny budżet. Dlatego też konieczne jest wsparcie szkoleniowe w zakresie pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów. Po zrealizowaniu operacji związanych z celem pierwszym dotyczącym rozbudowy i modernizacji bazy należy natychmiast wspomóc finansowo, poprzez małe projekty, oddolne działania różnych organizacji, aby pozwolić im realizować własne pomysły i zaktywizować społeczność lokalną.

W ankietach mieszkańcy tego obszaru wskazują na potencjał i możliwości rozwoju rekreacji i usług turystycznych w oparciu o posiadane walory przyrodniczo-kulturowe i dziedzictwo materialne. To wokół nich intensywnie rozwijać się winny gospodarstwa agroturystyczne, baza noclegowa i gastronomiczna, mała infrastruktura turystyczna oraz pozostałe usługi turystyczne.

Dlatego też konieczne jest wspieranie tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw, których usługi rekreacyjne i turystyczne będą doskonałym uzupełnieniem oferty obszaru

LGD. Podobnie jak przedsiębiorców, istnieje konieczność wspierania rolników i ich domowników, zwłaszcza że na obszarze LGD przeważają małe gospodarstwa, które muszą szukać dodatkowych źródeł dochodu.

Realizacja tego celu przewidziana jest na okres realizacji działań w ramach osi 4 PROW i pozwoli na urzeczywistnienie zapisów wizji dotyczących wzmocnienia kapitału ludzkiego oraz wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców.

Opis celów szczegółowych związanych z celem głównym nr 2

Cel szczegółowy 2.1 Wzrost aktywności społeczności lokalnej mierzony zwiększeniem ilości organizowanych przez tę społeczność imprez kulturalnych i rekreacyjno-sportowych do 2015 roku

Mieszkańcy obszaru LGD, jak to wynika z ankiet mają bardzo dużo pomysłów i wykazują dużą chęć do podejmowania wspólnych działań w dziedzinie sportu i rekreacji oraz organizowania imprez o charakterze kulturalnym i sportowo-rekreacyjnym z wykorzystaniem istniejącej bazy (świetlice wiejskie i obiekty sportowe i historyczno-zabytkowe). Tymczasem poważną barierą utrudniającą lokalnym działaczom i organizacjom pozarządowym realizację projektów na rzecz społeczności lokalnej w dziedzinie sportu i rekreacji jest brak środków finansowych i wiedzy z zakresu pozyskiwania tych środków, jak również braki kadrowe. Aby ich działania były bardziej skoordynowane, jeszcze lepiej przekładały się na wymierne efekty i obejmowały swym zasięgiem optymalną liczbę mieszkańców obszaru LGD, istnieje konieczność podnoszenia kwalifikacji w zakresie pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów związanych z ich działalnością statutową na rzecz lokalnej społeczności, jak również wzmocnienia ich potencjału kadrowego, szczególnie kobiet wiejskich. W/w postulaty zgłaszano podczas warsztatów dotyczących budowania LSR.

Stworzenie warunków lokalowych i terenowych, wsparcie finansowe, a także zaliczanie części prac do wkładu własnego (małe projekty) przyczyni się do pobudzenia aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw. Efektem tych działań będzie kompleksowa i skoordynowana oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna, która stanowić będzie alternatywne formy spędzania wolnego czasu

Cel szczegółowy 2.2 Poprawa kondycji społeczno-ekonomicznej społeczności lokalnej, mierzona zwiększeniem dochodów gospodarstw rolnych i zwiększeniem ilości miejsc pracy do 2015 roku.

Wyjątkowe walory przyrodnicze i kulturowe są niewystarczająco wykorzystane w rozwoju kompleksowej oferty kulturalnej i rekreacyjnej regionu. Brak jest spójnych działań poszczególnych gmin na rzecz wsparcia rozwoju usług turystycznych na obszarze LGD, zwłaszcza przy szlakach turystycznych i innych miejscach. W związku z powyższym wsparcie powinni uzyskać mikroprzedsiębiorcy prowadzący lub planujący rozpocząć działalność w zakresie usług turystycznych – miejsca noclegowe, gastronomia, wypożyczalnie rowerów i innego sprzętu turystycznego, transport tego sprzętu, usługi przewodnickie i instruktorskie, usługi naprawcze pojazdów i sprzętu, usługi około budowlane i instalacyjne. Realizacja celu szczegółowego przyczyni się do wzbogacenia oferty usług rekreacyjnych i turystycznych na obszarze LGD wykorzystującej lokalne walory i zasoby, rozwoju przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - wzrostu zatrudnienia na obszarach wiejskich.

Dochody uzyskiwane z większości gospodarstw rolnych są niewystarczające, w związku z czym rolnicy i domownicy gospodarstw rolnych są zmuszeni do poszukiwania nowych źródeł dochodu. Niejednokrotnie osoby zatrudnione w rolnictwie posiadają pomysł i chęci do zwiększenia swoich dochodów przez dodatkową działalność nierolniczą lub planują całkowicie zrezygnować z działalności rolniczej, ale brakuje im na to środków finansowych. LGD będzie wspierać finansowo i poprzez szkolenia takich rolników i domowników, którzy mają pomysł i odwagę na wprowadzenie dodatkowego dochodu do gospodarstwa, szczególnie w szerokim zakresie usług dla ludności zarówno miejscowej jak i przybywających na obszar LGD. Chodzi tutaj o celowe z punktu widzenia LGD wspieranie samodzielnych mieszkańców do wspólnych działań tematycznych, np. tzw. wioski tematyczne, którzy podejmą działania z wykorzystaniem bogatych walorów przyrodniczych, kulturowych, historycznych, zaplecza rekreacyjnego czy produktów lokalnych.

Przedsięwzięcia planowane w ramach strategii:

Przedsięwzięcie I – Rozwój i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturowej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja zabytków na obszarze LGD

Doinwestowanie infrastruktury społeczno-kulturalnej i rekreacyjnej przyczyni się do znacznego polepszenia warunków jej funkcjonowania i zwiększenia aktywności społecznej. Zły stan techniczny obiektów nie pozwala na pełne ich wykorzystanie. Obiekty wymagają np.: remontów polegających m.in. na wymianie okien, instalacji grzewczych, instalacji wodno-kanalizacyjnych, toalet, wyposażenia w meble i sprzęt, doposażenia zaplecza kuchennego. Ponadto przestrzeń publiczna wymaga uporządkowania i zagospodarowania (rynki, parki, chodniki, oświetlenie, tereny przyległe do obiektów rekreacyjno - sportowych), niekiedy wykonania zatoki przy drodze publicznej czy utwardzenia terenu, co przyczyni się do znaczącej poprawy estetyki obszarów wiejskich. Zaś szansą na przyciągnięcie turystów jest budowa, odbudowa lub oznakowanie małej infrastruktury turystycznej, zagospodarowanie zbiorników wodnych, miejsc biwakowych, przystani żeglarskich, czemu sprzyja bliskość atrakcyjnych terenów nadwarciańskich oraz wielu interesujących zabytków. Zgodnie z wizją nakreśloną w strategii, podjęte zostaną działania ukierunkowane na zwiększenie oferty usług dydaktyczno - rekreacyjno – turystycznych w obrębie piastowskiego grodu w Grzybowie, w obrębie Warty, parków krajobrazowych, wykorzystanie przepraw promowych, rejsów statkiem lub tramwajem wodnym po Warcie, spływów kajakowych, rajdów pieszych, rowerowych i konnych. W celu ewentualnego zagospodarowania turystów z innych terenów LGD promować będzie szlak turystyczny łączący okolice Wrześni z terenami nadwarciańskimi i poprzez przeprawy promowe z innymi LGD. Współpracując z władzami powiatu wrzesińskiego i gmin nadwarciańskich nakłaniał będzie do priorytetowego potraktowania modernizacji dróg powiatowych i gminnych wzdłuż Warty. Niektóre działania wykraczają swoim zasięgiem poza teren objęty strategią LGD "Z NAMI WARTO" i będą realizowane w ramach projektu współpracy "**Wspólna Animacja Rozwoju Turystyki Aktywnej**" wspólnie z LGD „Unia Nadwarciańska” i LGD "Zaścianek", z którymi zostanie zawarte stosowne porozumienie. Aby zachować atrakcyjność turystyczną obszaru należy także podjąć bardziej intensywne działania w zakresie ochrony i zabezpieczenia zabytków oraz miejsc cennych przyrodniczo. Teren LGD wyróżnia się dużą liczbą interesujących zabytków architektonicznych, w tym sakralnych. Wspierane będą projekty dotyczące remonty obiektów zabytkowych, zwłaszcza elewacji zewnętrznych i dachów, oraz odnawiania terenów przyległych. Ponadto planuje się odbudowę, odnowienie i oznakowanie obiektów małej

architektury wpisanych do rejestru zabytków.

LGD musi w pierwszej kolejności dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów, sporządzić dokumentację techniczną i fotograficzną obiektów kulturalnych, rekreacyjno – sportowych i zabytkowych w celu uzyskania tzw. „bilansu otwarcia”, co pozwoli precyzyjniej określić w 2015 roku efekty realizacji LSR.

Przedsięwzięcie przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego 1.1

Poprawa stanu bazy kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej mierzona wzrostem liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury na obszarze LGD do 2015 roku

Grupy docelowe beneficjentów przewidziane do realizacji przedsięwzięcia:
<ol style="list-style-type: none"> 1) jednostki samorządu terytorialnego i jednostki im podległe, 2) organizacje pozarządowe (statutowo zajmujące się aktywizacją i promocją obszarów wiejskich i ochroną jego walorów oraz rozwojem rekreacji i turystyki aktywnej), 3) kościoły i inne związki wyznaniowe, 4) rolnicy i osoby fizyczne podejmujące inicjatywy zbieżne z celami przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie I – planowane operacje i działania, kwota wsparcia

Przewidywana kwota wsparcia		2 780 000 zł
Operacje	Preferowany zakres operacji	
Odnowa i rozwój wsi	<ul style="list-style-type: none"> - budowa, przebudowa, remont i wyposażenie budynków pełniących funkcje społeczno-kulturalne i rekreacyjne - rozwijanie, tworzenie i sieciowanie szlaków turystycznych - budowa, przebudowa, remont obiektów sportowych, miejsc rekreacji przeznaczonych do użytku publicznego, w tym place zabaw i boiska sportowe - urządzenie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku - zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji - zagospodarowanie przestrzeni publicznych we wsiach (np. rynki, parki, chodniki, stawy, oświetlenie) - waloryzacja, remonty i zabezpieczenie obiektów zabytkowych - odbudowa lub odnowienie i oznakowanie obiektów małej architektury wpisanych do rejestru zabytków - odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków oraz odnawianie przyległych placów i chodników - pielęgnowanie istniejących pomników przyrody 	
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> - odnowienie dachów lub elewacji zewnętrznych budynków, budowli lub obiektów małej architektury wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków - wsparcie dla zespołów folklorystycznych - oznakowanie szlaków turystycznych - zakup wyposażenia dla obiektów pełniących funkcje kulturalne i rekreacyjne - małe remonty i modernizacje obiektów kulturalnych i rekreacyjno-sportowych - modernizacje i adaptacje budynków gospodarczych przeznaczanych na działania związane z tzw. wioskami tematycznymi 	
Wdrażanie projektów współpracy	<ul style="list-style-type: none"> - budowa, przebudowa, remont obiektów sportowych, miejsc rekreacji przeznaczonych do użytku publicznego, zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji 	
Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	<ul style="list-style-type: none"> - Badania i analizy, studia i plany wykonalności, doradztwo i szkolenia dla beneficjentów, informacja o działaniu LGD i wdrażaniu LSR. 	

Przedsięwzięcie II - Promocja obszaru LGD i aktywnych form wypoczynku

Pełne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego jest możliwe tylko dzięki skutecznej promocji. Działaniom promocyjnym w skali regionalnej powinny towarzyszyć działania na poziomie lokalnym w postaci imprez promujących walory regionu, m. in. kontynuacja cyklicznych imprez: Rajd Reymontowski w Kołaczku, Międzynarodowe Zjazdy Wojów Słowiańskich w Grzybowie, imprezy wodniackie na rzece Warcie, dożynki, festyny, itp. Nową formą promocji i edukacji przyrodniczej będzie organizowanie rowerowych wycieczek szkolnych (i nie tylko) do nowo tworzonego „Centrum Zarządzania Łęgami” w rezerwacie Czeszewski Las, oraz promocja aktywnego rowerowego wypoczynku sobotnio – niedzielnego na obszarze nadwarciańskim od Pyzdr do Czeszewa. Niezbędne jest jednak również organizowanie imprez wyróżniających region jako całość, podkreślających jego specyfikę i budujących tożsamość, przy jednoczesnym promowaniu produktu lokalnego.

LGD rozpocznie działania promocyjno – reklamowe, zaczynając od wydawnictw i reklam, poprzez uczestnictwo w targach, wystawach i imprezach wyróżniających i promujących region na profesjonalnym serwisie internetowym kończąc. Każdy turysta czy uczestnik imprezy lub szkolenia otrzymujący upominek, gadżet, informator, kupujący publikacje dotyczące terenu, znajdując dodatkowe informacje w materiałach umieszczonych na stronie internetowej staje się potencjalnym promotorem obszaru LGD.

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego 1.2

Wypromowanie walorów rekreacyjnych i turystycznych obszaru mierzone wzrostem liczby osób kupujących lub otrzymujących publikacje, pamiątki, produkty lokalne oraz uzyskujących wiedzę o terenie za pośrednictwem strony internetowej LGD do 2015 roku

Grupy docelowe beneficjentów:

- 1) organizacje pozarządowe (statutowo zajmujące się promocją, ochroną i zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego),**
- 2) jednostki podległe samorządowi terytorialnemu (domy kultury, biblioteki),**
- 3) biura turystyczne,**
- 4) osoby fizyczne**

Przedsięwzięcie II- planowane operacje i działania, kwota wsparcia

Przewidywana kwota wsparcia		210 000 zł
Operacje	Preferowany zakres operacji	
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> - wydawnictwa promocyjne (informatory, mapy, pocztówki itp.) - ogłoszenia i artykuły prasowe, wkładki do biuletynów - utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej - udział w targach - organizacja imprez wyróżniających i promujących region - promocja produktów lokalnych - utworzenie centrum informacji turystycznej 	
Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Realizowanie wydarzeń promocyjnych i kulturalnych , informowanie o wydarzeniach	
Wdrażanie projektów współpracy	Informacja i promocja działań związanych z projektem „Wspólna Animacja Rozwoju Turystyki Aktywnej” - WARTA	

Przedsięwzięcie III - Wsparcie aktywności społecznej i budowanie zintegrowanej wspólnoty lokalnej
--

Wspierane będą przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym w tym różnego typu warsztaty, działania dotyczące organizacji imprez kulturalnych (festyny, dożynki) i sportowo-rekreacyjnych (zawody, rajdy) pobudzające aktywność mieszkańców na rzecz samoorganizacji i podnoszenia poziomu wykształcenia, twórczości z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego, kultywowania tradycji ludowych obrzędów i zwyczajów.

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego 2.1

Wzrost aktywności społeczności lokalnej mierzony zwiększeniem ilości organizowanych przez tą społeczność imprez kulturalnych i rekreacyjno-sportowych do 2015 roku

Grupy docelowe beneficjentów:

- 1) sołtysi i rady sołeckie, koła gospodyń wiejskich wsparte przez samorządy lokalne
- 2) samorządy lokalne i podległe im placówki kultury, sportu i oświaty,
- 3) organizacje pozarządowe, grupy i zespoły sportowe, artystyczne,
- 4) twórcy ludowi, nieformalne zespoły ludowe, inne osoby fizyczne, przedsiębiorcy.

Przedsięwzięcie III- planowane operacje i działania, kwota wsparcia,

Przewidywana kwota wsparcia		490 000 zł
Operacje	Preferowany zakres operacji	
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności społecznej mieszkańców - programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży z zakresu wiedzy o tradycji i historii regionu, środowisku naturalnym 	

	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych - rozwijanie aktywności społeczności lokalnej poprzez promocję lokalnej twórczości z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego oraz kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów - imprezy integrujące rodziny w tym festyny rodzinne, rowerowe wycieczki po obszarze LGD
Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Działania LGD o charakterze informacyjnym szkoleniowym i doradczym w zakresie przygotowania wniosków o pomoc, realizacji i rozliczania oraz koordynacji imprez.
Wdrażanie projektów współpracy	Imprezy wodniackie w ramach programu „WARTA”

Przedsięwzięcie IV: Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości

Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, gospodarczych stanowi szansę dla rozwoju podmiotów gospodarczych. Planuje się wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw poprzez dofinansowanie przedsięwzięć przyczyniających się do zwiększenia ilości miejsc pracy, polegających min. na budowie i modernizacji bazy noclegowej, gastronomicznej, turystycznej i świadczenia wszelkiego rodzaju usług dla ludności. Szansę w rozwoju przedsiębiorczości będą mieli także rolnicy i domownicy, którzy przez zwiększenie kwalifikacji i dostępu do informacji łatwiej będą mogli podejmować decyzje o innej lub dodatkowej działalności głównie świadcząc różnego typu usługi, podejmując się rękodzieła, inwestując w agroturystykę, cz też podejmując pracę u inwestujących przedsiębiorców. Wszystkie zaproponowane działania wynikają z potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru LGD.

Przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celu szczegółowego 2.2:

Poprawa kondycji społeczno-ekonomicznej społeczności lokalnej, mierzona zwiększeniem dochodów gospodarstw rolnych i zwiększeniem ilości miejsc pracy do 2015 roku.

Grupy docelowe beneficjentów:

- 1) rolnicy i domownicy,
- 2) przedsiębiorcy, bezrobotni,

Przedsięwzięcie IV - planowane operacje i działania, kwota wsparcia

Przewidywana kwota wsparcia		1 260 000 zł
Operacje	Preferowany zakres operacji	
Rozwój i tworzenie mikroprzedsiębiorstw	- mikroprzedsiębiorstwa usługowe w tym: gastronomia, hotelarstwo, rekreacja, turystyka, wynajem sprzętu, warsztaty naprawcze, budownictwo	
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Agroturystyka, usługi jak wyżej, produkt regionalny, ekologiczny	
Małe projekty	Inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług opartych na lokalnych zasobach - rozwijanie agroturystyki i rekreacji - wykorzystanie energii pochodzących ze źródeł odnawialnych w celu poprawy warunków działalności gospodarczej	
Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Badania i analizy, doradztwo i szkolenia dla beneficjentów i lokalnych liderów, promocja obszaru LGD, informacja o działaniu LGD i wdrażaniu LSR.	

Powyżej opisane i określone zostały cele ogólne i szczegółowe LSR oraz wskazane zostały planowane przedsięwzięcia służące osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.

Za wdrażanie operacji służących realizacji LSR odpowiedzialny jest Zarząd LGD.

Odpowiedzialny jest też więc za monitoring i ewaluację LSR. W tym celu Zarząd określa wskaźniki realizacji celów LSR i przedsięwzięć.

Zastosowany zostanie następujący układ wskaźników:

- **wskaźniki produktu** - odnosić się będą do pogrupowanych operacji w ramach przedsięwzięć i określać bezpośrednie efekty, które powinny zostać uzyskane w wyniku realizacji operacji. O ile Zarząd nie określi tego inaczej, docelowe wartości wskaźników zostaną osiągnięte w 2015 roku.

- **wskaźniki rezultatu** - odnosić się będą do przyjętych w LSR celów szczegółowych. Wskaźniki te pozwolą ocenić efektywność operacji zrealizowanych w ramach wdrażania LSR. O ile Zarząd nie określi tego inaczej, docelowe wartości wskaźników zostaną osiągnięte w 2015 roku.

- **wskaźniki oddziaływania** – odnosić się będą do zakładanych celów ogólnych LSR. Wartość tego wskaźnika jest wartością względną wyrażoną w procentach odnoszącą się do wielkości końcowej osiągniętej w 2015 roku i wielkości początkowej - (najczęściej dotyczy to będzie roku 2010 lub czasami 2009 rok). Wskaźnik ten pozwoli zmierzyć i ocenić efekty długofalowe i zmiany uzyskane w wyniku wdrażania LSR.

Rodzaje, wartości i mierniki wskaźników podawane są w załącznikach do LSR.

4.2 Wdrażanie projektów współpracy

Fundacja „Tutaj Warto” razem z Fundacją "Unia Nadwarciańska" i Stowarzyszeniem "Zaścianek" zawarły 7 grudnia 2007 porozumienie o współpracy, tworząc tzw. nadwarciańskie porozumienie. Wszystkie trzy organizacje podkreślają różne walory swojej działalności, których elementem spajającym jest rzeka Warta z charakterystycznym otoczeniem przyrodniczym. Kontynuację tego porozumienia zapowiadają wszystkie trzy LGD działające na tym obszarze. Współpraca z w/w LGD będzie skupiać się wokół „sieciowania” istniejących szlaków turystycznych, rozwoju kajakarstwa na rzece Warcie, wymiany doświadczeń związanych z rozwojem usług i produktów okołoturystycznych bazujących na lokalnych walorach przyrodniczych i historycznych. Podejmowane będą wspólne działania mające na względzie zachowanie dziedzictwa kulturowego, podniesienie jakości życia, zachowanie i ochronę środowiska naturalnego na terenach nadwarciańskich. LGD będzie otwarta na współpracę międzynarodową i będzie uczestniczyć w realizacji projektów na miarę posiadanych środków i możliwości.

4.3 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja

Poprzez działania informacyjne i promocyjne LGD dąży do osiągnięcia celów określonych w LSR poprzez zachęcenie potencjalnych beneficjentów do korzystania ze środków PROW na lata 2007-2013, w ramach Osi 4 Leader, wsparcie ich w procesie pozyskiwania środków poprzez profesjonalną informację i motywację. Dla zapewnienia prawidłowego i skutecznego wdrażania LSR pracownicy biura, Zarząd oraz członkowie LGD będą stale podnosić swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.

Odbiorcami informacji będą: mieszkańcy obszaru objętego LSR, potencjalni beneficjenci, środki masowego przekazu, potencjalni turyści oraz inne osoby spoza obszaru LGD.

W okresie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2009-2015 zakłada się realizację następujących działań informacyjno-promocyjnych wpływających na aktywizację mieszkańców:

- spotkania informacyjne, doradztwo i szkolenia,
- przekazywanie informacji przez aktualizowanie strony internetowej,
- udział w targach,
- organizacja i współorganizacja imprez i innych wydarzeń promocyjnych,

- promocja walorów i oferty turystycznej
- wydawanie ulotek i broszur informacyjnych.

LGD zamierza działania informacyjno-promocyjne prowadzić dwutorowo. Z jednej strony informacja i promocja na obszarze LGD (np. o ogłaszanych konkursach, realizowanych i wykonanych operacjach). Z drugiej strony ważne jest, by LGD stała się znana poza swoim obszarem (np. strona internetowa z interaktywną mapą obszaru, aktualną LSR, sprawozdania z imprez, współpraca z innymi LGD i udział w ich imprezach)

Działania informacyjno-promocyjne będą stale monitorowane i poddawane ewaluacji (patrz: rozdział 14).

Rozdział 5

Określenie misji LGD

LGD podejmuje na terenie swojego działania takie inicjatywy, które dają ludziom tu mieszkającym realne wsparcie w tworzeniu lepszych perspektyw życiowych na wielu płaszczyznach. Buduje w mieszkańcach głęboko utwierdzone przekonanie, że tutaj warto żyć i tworzyć dla przyszłych pokoleń. Tutaj warto realizować swoje marzenia oraz aspiracje z poszanowaniem naturalnego otoczenia i tradycji.

Rozdział 6

Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Założone do osiągnięcia cele Lokalnej Strategii Rozwoju zaproponowano po dokładnej analizie elementów składających się na specyfikę obszaru LGD przedstawioną w rozdziale 2.

Elementy wyróżniające teren LGD pozostają w korelacji z zaproponowanymi rozwiązaniami. Daje to podstawę do osiągnięcia zarówno celów ogólnych jak i szczegółowych LSR.

Pierwszy cel ogólny ***Polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja – rozwój infrastruktury społecznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz promocja regionu***, nawiązuje bezpośrednio do charakterystycznych cech obszaru LGD:

- dobrze zachowanego środowiska przyrodniczego parków krajobrazowych i wspiera podjęte działania innych podmiotów,
- przepływającej rzeki Warty i przystani w Pyzdrach,
- miasta Wrześni i dobrych połączeń komunikacyjnych,
- dużej ilości tras turystycznych,
- zabytków archeologicznych i sakralnych,
- obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- aktywności mieszkańców i chęci do działania na rzecz rozwoju obszaru.

Specyfika obszaru zostanie wykorzystana kompleksowo. Dobrze zachowane walory przyrodnicze jak i bogate dziedzictwo kulturowe są niewątpliwym atutem LGD i wykorzystanie ich z pewnością przyczyni się do rozwoju regionu.

Z kolei drugi cel ogólny LGD: ***Budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do powstawania nowych miejsc pracy*** wykorzystuje elementy wyróżniające obszar i stanowiące o jego specyfice. To co wyróżnia to:

- duża ilość różnych organizacji zmierzająca do rozwoju regionu i chęć wspólnego działania,
- duża liczba mieszkańców zżyta z obszarem, pragnąca tu pozostać i pracować, gotowa podjąć wyzwanie i zmienić zawód,
- możliwość wykorzystania pustych budynków gospodarczych po zaprzestanej produkcji rolnej i duże prawdopodobieństwo sprzedaży gruntów pod działki rekreacyjne,
- potencjał dla rozwoju usług na rzecz ludności, w tym turystycznych i agroturystyki
- bogate dziedzictwo kultury niematerialnej.

Osiągnięcie w/w celu wpłynie pozytywnie na specyfikę obszaru w tym zakresie, przyczyniając się do rozwoju działalności usługowej, w tym w zakresie turystyki i rekreacji. Ponadto pomoże zapobiegać negatywnym zjawiskom jakimi są: wyludnianie wsi czy emigracja młodych ludzi, którzy na tym obszarze powinni pracować i żyć.

Reasumując, należy stwierdzić, że założone do realizacji cele LSR są związane i wykorzystują elementy wyróżniające obszar LGD, składające się na jego specyfikę.

Przyjęte cele zostały wypracowane podczas spotkań z mieszkańcami i przy szerokim poparciu społecznym.

Realizacja właśnie tych, a nie innych działań, ma szansę stać się czynnikiem warunkującym rozwój obszaru LGD.

Rozdział 7

Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Planowane przedsięwzięcia, które zostały zapisane w LSR, zostały ujęte w sposób zintegrowany. Zintegrowany charakter strategii oznacza podejście do rozwiązywania problemów poprzez wielosektorowe działania w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej łącząc zasoby ludzkie, naturalne, kulturalne i historyczne. Takie podejście wzmacnia efekt podejmowanych działań.

- **Wykorzystanie związków pomiędzy podmiotami różnych sektorów**

Przedsięwzięcia zaplanowane w LSR zakładają udział różnych podmiotów w ich realizacji. Wyraźnie potwierdza to analiza grup docelowych dla poszczególnych przedsięwzięć. Przedsięwzięcie I „Rozwój i modernizacja infrastruktury społeczno – kulturalnej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja zabytków na obszarze LGD” i II „Promocja obszaru LGD i aktywnych form wypoczynku” zakłada udział 4 grup docelowych: organizacji pozarządowych, lokalnych samorządów, placówek kultury, kościołów i związków wyznaniowych. W przedsięwzięciu III „Wsparcie aktywności społecznej i budowanie zintegrowanej wspólnoty lokalnej” liczba grup docelowych wynosi 4. Są wśród nich rolnicy, przedsiębiorcy, samorządy lokalne, placówki kultury, organizacje pozarządowe, twórcy ludowi, grupy i zespoły artystyczne, grupy i zespoły sportowe, szkoły i inne placówki edukacyjne. Podmioty te reprezentują 3 sektory: publiczny, społeczny i gospodarczy. Najmniejsze zróżnicowanie w tym zakresie wykazuje przedsięwzięcie IV „Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości”, które w zasadzie kierowane jest do sektora gospodarczego, którym są zarówno rolnicy jak i przedsiębiorcy.

- **Wykorzystanie związków pomiędzy różnymi sektorami gospodarki, zaangażowanymi we wspólne przedsięwzięcie**

Przykładem przedsięwzięcia, które wybitnie zakłada udział różnych sektorów działalności gospodarczej jest przedsięwzięcie IV „Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości”: rolnictwo, przetwórstwo, produkcja, usługi (usługi na rzecz rolnictwa, ludności z obszaru i spoza

obszaru, związane z rekreacją, turystyką, w tym usługi gastronomiczne i hotelarskie, a także oraz ogólnobudowlane, instalatorskie, opiekuńcze, naprawcze, drukarskie, turystyczne, itd.).

Wykorzystanie różnych zasobów lokalnych

Wszystkie przedsięwzięcia w ramach LSR wykorzystują walory i zasoby obszaru LGD. Na bazie zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych planowane są m. in. poniższe działania:

- rozwój turystyki w oparciu o wykorzystanie walorów rzeki Warty (turystyka kajakowa, tramwaj wodny) i bogactwa przyrodniczego w parkach krajobrazowych w tym w rezerwach przyrody (wycieczki rowerowe i piesze)
- utworzenie portalu internetowego oraz infokiosków połączonych z bazą informacyjną gmin, gospodarstw agroturystycznych i innych organizacji daje możliwość kompleksowego przekazywania informacji o ofercie turystycznej i rekreacyjnej skupionej wokół szlaków turystycznych, gospodarstw agroturystycznych, przedsiębiorstw świadczących usługi hotelarskie, gastronomiczne itp. związane z obsługą ruchu turystycznego oraz innych usługach świadczonych na obszarze
- imprezy kulturalno-edukacyjne i rekreacyjno-sportowe.

Należy podkreślić, że planowane przedsięwzięcia będą realizowane przy zaangażowaniu wszystkich uczestników życia społeczno – gospodarczego. Często będą miały miejsce sytuacje, w których planowane przedsięwzięcie zostanie zrealizowane przez podmioty z tego samego sektora, ale z różnych działów gospodarki. Planuje się szerokie, zintegrowane podejście do realizacji zarówno celów, przedsięwzięć i operacji przy uwzględnieniu specyfiki obszaru objętego LSR.

Rozdział 8

Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

- **Rozwiązania innowacyjne nie stosowane wcześniej na obszarze LGD**

Nowatorstwo, z którym mamy do czynienia w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD, zbudowanej w ramach projektu „Aktywizacja obszarów wiejskich z powiatu wrzesińskiego – budowanie lokalnej strategii rozwoju na lata 2009-2015” można zauważyć w czasie procesu

tworzenia tego dokumentu (będzie o tym mowa, przy opisie tego procesu – bardzo szeroki udział społeczny, rozbudowany charakter konsultacji). Było to możliwe przede wszystkim dzięki uzyskaniu dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich. Opisując innowacyjne podejście, trzeba zwrócić uwagę na wielotorowość tego pojęcia i rozpatrywać je pod różnymi kątami. Może ono, dotyczyć praktycznie wszystkich aspektów niniejszej LSR np. organizacji procesów zarządzania, nowych produktów i usług, czy sposobów wykorzystywania lokalnych zasobów. Duże zaangażowanie społeczne w proces tworzenia LSR jest czymś nowym. Szereg spotkań i konsultacji społecznych daje dużą szansę na aktywizację lokalnej społeczności i jej dalsze pozytywne przejawy w przyszłości, a wielostronne podejście do każdej z kwestii pozwala właściwie ją ocenić, zdiagnozować i zaproponować konkretne – trafne rozwiązanie.

Zastosowane rozwiązania to:

- stworzenie koncepcji wspólnego wizerunku dla obszaru LGD wraz ze wspólnym systemem promocji,
- wspieranie branżowej współpracy przedsiębiorców z tego terenu.

- **Rozwiązania innowacyjne wykorzystujące lokalne zasoby**

Wiele istotnych rozwiązań zaproponowanych w LSR wykorzystuje lokalne zasoby przyrodnicze, kulturowe, społeczne i gospodarcze, bazując na lokalnych walorach środowiska, historii, tradycji i aktywności mieszkańców. Są to następujące rozwiązania:

- rozwój turystyki w oparciu o wykorzystanie walorów rzeki Warty (w tym m.in. montaż pomostów pływających i rozwój turystyki kajakowej, być może tramwaj wodny przewoził będzie turystów rowerowych i kajakowych na odcinku Nowe Miasto - Orzechowo - Łąd. Projekt ten realizowany będzie wspólnie z LGD „Unia Nadwarciańska”, oraz LGD „Zaścianek”.
- wykorzystanie faktu, że przez ten teren przebiegała granica rosyjsko-pruska (np. w działaniach kulturalnych, tworzeniu produktów turystycznych),
- wykorzystanie faktu, że ościennie LGD planują również rozwój turystyki kajakowej i rowerowej - stworzenie na terenie LGD szlaku wodno – drogowego łączącego tereny innych LGD przez przeprawy promowe, np.: w Nowej Wsi Podgórnej, Czeszewie czy Dębnie.

Rozdział 9

Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR” kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów

Procedury wyboru operacji – harmonogram

1. Zarząd LGD nie później niż 44 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty składa wniosek do SW o ogłoszenie naboru, a dokumenty niezbędne do podania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy nie później niż 24 dni przed w/w dniem.
2. UMWW podaje do publicznej wiadomości informację o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty. Informacja dostępna na stronach internetowych i tablicach ogłoszeń UMWW i LGD, oraz w prasie o zasięgu obejmującym obszar realizacji LSR, zawiera:
  - wskazanie miejsca składania wniosków - biuro LGD;
  - termin składania wniosków - **14 dni**
  - rozpoczęcie naboru wniosków - **14 dni** po ukazaniu się ogłoszenia.
  - miejsca zamieszczenia wzoru formularza wniosku o przyznanie pomocy na małe projekty- strony internetowe LGD i UMWW
  - miejsca zamieszczenia kryteriów wyboru małych projektów przez LGD, określonych w LSR, w tym kryteriów, na podstawie których ocenia się uzasadnienie realizacji małego projektu w ramach LSR - strony internetowe LGD i UMWW,
  - miejsca zamieszczenia wykazu dokumentów niezbędnych do weryfikacji spełnienia kryteriów wyboru małych projektów, określonych w LSR - strony internetowe LGD i UMWW,
  - limitu dostępnych środków,
  - minimalnych wymagań, których spełnienie jest niezbędne do wyboru małego projektu przez LGD.
3. Wnioski składane są osobiście w biurze LGD.
Biuro LGD potwierdza złożenie wniosku na jego kopii – data, godzina, pieczęć LGD i podpis osoby odbierającej.
4. Rada LGD w terminie do 14 dni od dnia zakończenia naboru dokonuje oceny projektów i uchwala listę ocenionych projektów, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny, i przekazuje ją wnioskodawcom w terminie do 5 dni od dokonania oceny, informując ich na piśmie o:
  - stwierdzeniu zgodności lub niezgodności projektu z LSR
  - liczbie uzyskanych punktów i miejscu na liście ocenionych projektów
  - możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny w terminie 7 dni od otrzymania informacji
5. Rada rozpatruje odwołania w terminie 4 dni od upływu terminu na złożenia odwołań.
6. Rada na tym samym posiedzeniu przystępuje do wyboru projektów.
  - a) podejmuje uchwały w sprawie wyboru projektów i uchwały o zatwierdzonych listach,
  - b) sporządza listy:
    - projektów, które **zostały wybrane**, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru tych projektów, wskazując projekty, które mieszczą się w ramach dostępnego limitu
    - projektów, które **nie zostały wybrane** - uwzględniając wyniki oceny projektów dokonanej na skutek złożonych odwołań wskazując projekty, które uznała za: zgodne z LSR, ale nie spełniające minimalnych

kryteriów, niezgodne z LSR, oraz które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w informacji, o naborze wniosków

7. Zarząd LGD w terminie do 45 dni od zakończenia naboru wniosków :

- 1) przekazuje kompletne listy operacji, które zostały wybrane, jak i nie wybrane, wraz z wszystkimi uchwałami Rady i wszystkimi złożonymi wnioskami:
  - a) z zakresu – różnicowania w kierunku działalności nierolniczej oraz tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
  - b) z zakresu - odnowy i rozwoju wsi oraz małych projektów do Urzędu Marszałkowskiego
- 2) publikuje listy wybranych i niewybranych projektów, na swojej stronie internetowej nie później niż w dniu ich przekazania do właściwego organu samorządu województwa
- 3) informuje na piśmie wnioskodawcę o:
  - a) wybraniu projektu albo jego niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania,
  - b) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny projektów i miejscu na liście projektów, które zostały wybrane oraz czy projekt ten mieści się w ramach dostępnego limitu.

Procedury wyboru operacji – wersja tabelaryczna

Lp	Czynność	Termin - dni	Wykonawca
1	Ustalenie terminu naboru wniosków z UMWW i terminu ogłoszenia o naborze	44 dni od dnia ogłoszenia naboru	Zarząd LGD i UMWW
2	Dostarczenie niezbędnych dokumentów do ogłoszenia naboru	24 dni przed naborem	Zarząd LGD
3	Ogłoszenie o naborze	14 dni przed naborem	Zarząd LGD i UMWW
2	Rozpoczęcie naboru wniosków	po 14 dniach od ogłoszenia	Biuro LGD
3	Zakończenie naboru wniosków	po 14 dniach	Biuro LGD
4	Ocena projektów	do 14 dni po naborze	Rada
5	Poinformowanie wnioskodawców o wynikach oceny projektów	do 5 dni od oceny	Biuro LGD
6	Odwołania wnioskodawców od oceny projektów	do 7 dni od otrzymania informacji	Wnioskodawca do: (biuro – zarząd – rada)
7	Rozpatrzenie odwołań	do 4 dni od zakończenia terminu odwołań	Rada
8	Wybór projektów, lista projektów wybranych, lista projektów, które nie zostały wybrane, uchwały Rady	do 4 dni od zakończenia terminu odwołań	Rada
9	Poinformowanie wnioskodawców o wynikach wyboru liczbie uzyskanych punktów i miejscu na liście projektów, które zostały wybrane oraz czy projekt ten mieści się w ramach dostępnego limitu.	do 7 dni od podjęcia uchwały o wyborze projektów	Biuro LGD
10	Przekazanie dokumentów do UMWW lub ARiMR i umieszczenie informacji o wynikach na stronie internetowej LGD	do 45 dni od zakończenia naboru	Biuro LGD

Procedury wyboru operacji – wersja graficzna

Zarząd LGD nie później niż 44 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy na małe projekty składa wniosek do SW o ogłoszenie naboru

UMWW ogłasza konkurs, informuje o miejscu dostępu do wzoru wniosku, wykazu niezbędnych dokumentów, wzorów oświadczeń, które należy dołączyć do wniosku (*informacje dostępne na stronie internetowej, w prasie, na tablicy ogłoszeń*)

LGD powiela te same informacje i po 14 dniach rozpoczyna nabór wniosków

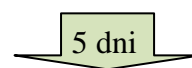
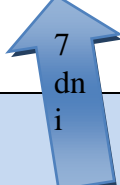
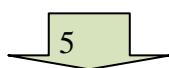

Przez 14 dni beneficjenci składają osobiście wnioski w biurze LGD, otrzymują potwierdzenia złożenia wniosków (*data, godzina, pieczęć LGD, podpis osoby odbierającej*)

Do 14 dni od zakończenia naboru odbywa się posiedzenie Rady - ocena zgodności projektów z celami LSR i ocena punktowa projektów na podstawie kryteriów przyjętych przez LGD spośród projektów zgodnych z LSR, ustalenie j listy ocenianych projektów

Biuro LGD informuje wnioskodawców w ciągu 5 dni od oceny projektów dokonanej przez Radę o:

- stwierdzeniu zgodności lub niezgodności projektu z LSR	liczbie uzyskanych punktów i miejscu na liście ocenianych projektów
o możliwości odwołania się od decyzji Rady co do niezgodności operacji z LSR lub oceny punktowej do tej samej Rady za pośrednictwem Zarządu LGD	

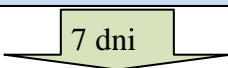
Rada rozpatruje odwołania w terminie 4 dni od upływu terminu na złożenia odwołania.

Na tym samym posiedzeniu przystępuje do wyboru projektów.

Podejmuje uchwałę w sprawie wyboru projektów.

Sporządza listy:

- projektów, które zostały wybrane, ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru tych projektów,
- projektów, które nie zostały wybrane - uwzględniając wyniki oceny projektów dokonanej na skutek złożonych odwołań.

Zarząd LGD w terminie do 45 dni od zakończenia naboru wniosków :

1. przekazuje kompletne listy operacji, które zostały wybrane, jak i nie wybrane, wraz z wszystkimi uchwałami Rady i wszystkimi złożonymi wnioskami:
  - a) z zakresu – różnicowania w kierunku działalności nierolniczej oraz tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
  - b) z zakresu - odnowy i rozwoju wsi oraz małych projektów do Urzędu Marszałkowskiego
2. publikuje listy wybranych i niewybranych projektów, na swojej stronie internetowej nie później niż w dniu ich przekazania do właściwego organu samorządu województwa
3. informuje na piśmie wnioskodawcę o:
  - a) wybraniu projektu albo jego niewybraniu, wskazując przyczyny niewybrania,
  - b) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny projektów i miejscu na liście projektów, które zostały wybrane oraz czy projekt ten mieści się w ramach dostępnego limitu.

Opis procedury oceny zgodności operacji z LSR i procedury wyboru operacji przez LGD

Kryteria lokalne wyboru operacji zawierają 2 zasadnicze elementy:

- a) ustalenie czy operacja jest zgodna z LSR i czy przyczynia się do realizacji celów,
- b) określenie wartości projektu poprzez ocenę punktową ze szczególnym uwzględnieniem:
  - . stopnia realizacji celów,
  - innowacyjności,
  - zasięgu oddziaływania,
  - poziomu zaangażowania społeczności lokalnej,
  - zakresu i realności kosztów.

Określono też minimalne wymagania, których spełnienie jest niezbędne do wyboru projektu
W/w kryteria stanowią załączniki nr 3 i 4 do Regulaminu Rady.

Zgodnie z **§ 17 ust 4 pkt 11** statutu za realizację LSR odpowiedzialny jest Zarząd. Zarząd opracowuje i przyjmuje uchwałą kryteria wyboru operacji. Zarząd uchwała, m.in. regulamin Rady, który jest zatwierdzany przez Walne Zebranie Członków. To w regulaminie Rady zawarte są procedury wyboru operacji, a załącznikami do regulaminu są karty operacji zgodności z LSR i karty oceny operacji według kryteriów przyjętych przez LGD.

Organem, do którego wyłącznej kompetencji należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, jest Rada. Wybór operacji dokonywany jest w formie uchwały Rady, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania. Jeżeli o wybór operacji ubiega się członek Rady lub występują wątpliwości co do jego bezstronności przy wyborze operacji, przewodniczący Rady może wyłączyć tego członka z dyskusji i głosowania nad tymi operacjami.

Posiedzenia Rady zwoływane są odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków prowadzonych przez LGD. W okresie 7 dni przed terminem posiedzenia Rady jej członkowie mają możliwość zapoznania się ze wszystkimi materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia. W posiedzeniu Rady uczestniczy prezes Zarządu lub upoważniony przez niego członek Zarządu, mogą też uczestniczyć osoby trzecie, po uprzednim zaproszeniu przewodniczącego Rady.

Wszystkie głosowania Rady dotyczące wyboru operacji są jawne i odbywają się w następujący sposób:

- a) poprzez wypełnienie kart zgodności operacji z celami LSR

Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli bezwzględna większość głosów (50% +1) została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR.

Operacje, które nie uzyskały bezwzględnej większości głosów (50% +1) nie podlegają dalszej ocenie i podlegają zatwierdzeniu przez podjęcie uchwały – listy operacji niezgodnych z LSR - przy głosowaniu której nie powinno się wyłączać członków Rady.

b) poprzez ocenę punktową polegającą na wypełnieniu kart oceny operacji według kryteriów przyjętych przez LGD

Sposób głosowania w sprawie zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów przyjętych przez LGD określony jest w instrukcjach do kart oceny operacji.

Z każdego głosowania sekretarz sporządza protokół głosowania.

Wynik głosowania w sprawie oceny każdej operacji według kryteriów przyjętych przez LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na ważnych kartach operacji w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów, podając wynik z dokładnością do 2 miejsc po przecinku.

Na podstawie wyników głosowania w sprawie oceny operacji według kryteriów LGD, sporządza się listę projektów z malejącą ilością przyznanych punktów (listę rankingową operacji wybranych do finansowania.)

Lista projektów (lista rankingowa) jest zatwierdzana w formie uchwały Rady, przy głosowaniu której nie powinno się wyłączać członków Rady.

Procedura odwołania od rozstrzygnięć Rady w sprawie wyboru operacji

Wnioskodawca zostaje powiadomiony o wynikach oceny wnioskowanej operacji. Od w/w rozstrzygnięcia Rady wnioskodawcy przysługuje odwołanie do tej samej Rady za pośrednictwem Zarządu LGD w terminie 7 dni od uzyskania informacji o ocenie jego wniosku. Zarząd po zapoznaniu się z treścią odwołania, może wydać swoją opinię, a Rada na kolejnym posiedzeniu po zapoznaniu się z treścią odwołania i ewentualną opinią Zarządu - podejmuje uchwałą decyzję ostateczną, od której nie przysługuje odwołanie.

Procedura zmiany kryteriów

Procedura zmiany kryteriów może być wszczęta w związku ze: zmianą przepisów, wnioskiem Komisji Rewizyjnej, członków Rady, członków Zarządu lub beneficjentów w sprawie zmian kryteriów.

Rozpatrzenie wniosków na posiedzeniu Zarządu.
Przygotowanie propozycji zmian przez Biuro LGD.

Podjęcie przez Zarząd uchwały o zmianie kryteriów.
(zmiana regulaminu obrad Rady lub zmiana załączników do regulaminu)

Zatwierdzenie zmian przez Walne Zebranie Członków.

Opracowanie przez Biuro LGD nowych dokumentów, np., kart oceny wniosków. Opublikowanie zmian na stronie internetowej LGD.

Kryteria ustalone przez Zarząd LGD i zatwierdzone przez Walne Zebranie Członków, mogą ulec zmianie przy następnym naborze wniosków poprzez nową uchwałę Zarządu. Zarząd zapewnił sobie uczestnictwo członków Zarządu w obradach Rady. Zarząd i Rada są przede wszystkim zainteresowani obiektywnym przebiegiem weryfikacji wniosków, mogą więc być inicjatorami zmian. Z obrad Rady sporządza się protokół. W protokole mogą być zawarte sugestie, propozycje i wnioski członków Rady kierowane do Zarządu o zmianę kryteriów lub procedury. Podobnie Komisja Rewizyjna w swoim protokole pokontrolnym może wnioskować o zmiany kryteriów. Sami beneficjenci mogą składać również wnioski o zmianę kryteriów. Zmiana kryteriów powinna mieć na celu poprawę wdrażania LSR i musi być poprzedzona analizą danych wynikających ze wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.

Rozdział X – Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Działania osi 4 LEADER - Budżet LGD - "Z NAMI WARTO" 2009-2015													
Rok	Kategoria kosztu wydatku	4.13 - Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju					4.21 - Wdrażanie proj. wspól.			4.31 - Funkcjonowanie LGD			Razem os 4
		Różnicowanie w kier. Dział. nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzed.	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.13	Przygot. projekt współpr.	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Koszty bieżące LGD	Nabyw umiejętności aktywiz	Razem 4.31	Razem działania
2009	całkowite	244 000	0	1 050 000	170 000	1 464 000	0	0	0	43 499	17 364	60 863	1 524 863
	kwalifikowalne	200 000	0	800 000	140 000	1 140 000	0	0	0	43 499	17 364	60 863	1 200 863
	do refundacji	100 000	0	575 000	97 000	772 000	0	0	0	43 499	17 364	60 863	832 863
2010	całkowite	550 000	0	800 000	412 000	1 762 000	0	0	0	135 000	37 621	172 621	1 934 621
	kwalifikowalne	450 000	0	650 000	358 000	1 458 000	0	0	0	130 485	37 621	168 106	1 626 106
	do refundacji	175 000	0	450 000	250 000	875 000	0	0	0	130 485	37 621	168 106	1 043 106
2011	całkowite	750 000	900 000	1 400 000	500 000	3 550 000	0	70 000	70 000	145 000	35 547	180 547	3 800 547
	kwalifikowalne	600 000	720 000	1 100 000	450 000	2 870 000	0	70 000	70 000	141 831	35 547	177 378	3 117 378
	do refundacji	295 000	350 000	775 000	303 000	1 723 000	0	70 000	70 000	141 831	35 547	177 378	1 970 378
2012	całkowite	293 000	269 000	735 000	440 000	1 737 000	0	30 000	30 000	175 000	42 000	217 000	1 984 000
	kwalifikowalne	240 000	220 000	602 000	360 000	1 422 000	0	30 000	30 000	168 000	42 000	210 000	1 662 000
	do refundacji	120 000	110 000	450 000	250 000	930 000	0	0	30 000	168 000	42 000	210 000	1 170 000
2013	całkowite	0	0	0	359 000	359 000		16 499	16 499	175 000	42 000	217 000	592 499
	kwalifikowalne	0	0	0	295 000	295 000		16 499	16 499	168 000	42 000	210 000	521 499
	do refundacji	0	0	0	204 628	204 628		16 499	16 499	168 000	42 000	210 000	431 127
2014	całkowite	0	0	0	0	0				175 000	42 000	217 000	217 000
	kwalifikowalne	0	0	0	0	0				168 000	42 000	210 000	210 000
	do refundacji		0	0	0	0				168 000	42 000	210 000	210 000
2015	całkowite									75 000	17 962	92 962	92 962
	kwalifikowalne									71 848	17 962	89 810	89 810
	do refundacji									71 848	17 962	89 810	89 810
Razem	całkowite	1 837 000	1 169 000	3 985 000	1 881 000	8 872 000	0	116 499	116 499	923 499	234 494	1 157 993	10 146 492
2009-	kwalifikowalne	1 490 000	940 000	3 152 000	1 603 000	7 185 000	0	116 499	116 499	891 663	234 494	1 126 157	8 427 656
2015	do refundacji	690 000	460 000	2 250 000	1 104 628	4 504 628	0	116 499	116 499	891 663	234 494	1 126 157	5 747 284

Podział budżetu na poszczególne przedsięwzięcia w ramach wdrażanie LSR na lata 2009 - 2015

Planowane przedsięwzięcie		Operacje przewidziane w ramach przedsięwzięć						
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Wdrażanie projektów współpracy	Funkcjonowanie, nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem przedsięwzięcia i liczba operacji
1. Rozwój i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturalnej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja zabytków na obszarze LGD	Planowana liczba operacji			18	40	2		60
	Planowana kwota wsparcia			2 250 000	450 000	80 000		2 780 000
2. Promocja obszaru LGD	Planowana liczba operacji				15		20	35
	Planowana kwota wsparcia				150 000		60 000	210 000
3. Wsparcie aktywności społecznej i budowanie zintegrowanej wspólnoty lokalnej	Planowana liczba operacji				35		8	43
	Planowana kwota wsparcia				400 000	30 000	60 000	490 000
4. Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości	Planowana liczba operacji	8	5		10			23
	Planowana kwota wsparcia	690 000	460 000		104 000	6 000		1 260 000
RAZEM	Kwota na działania	690 000	460 000	2 250 000	1 104 000	116 000	120 000	4 740 000

Harmonogram realizacji przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Przedsięwzięcie		Typ operacji (w nawiasie planowana liczba operacji)	Liczba operacji realizowanych w kolejnych latach realizacji LSR						
			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Przedsięwzięcie I Rozwój i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturalnej i rekreacyjnej oraz rewitalizacja zabytków na obszarze LGD		Odnowa i rozwój wsi (18)	0	5	4	5	4		
		Małe projekty (40)	0	10	18	4	4	4	
		Wdrażanie projektów współpracy (1)				1			
Ogółem (tys. zł)	2780								
Przedsięwzięcie II Promocja obszaru LGD i aktywnych form wypoczynku		Małe projekty (15)	0	2	4	3	3	3	
		Nabywanie umiej. i aktywizacja + wdrażanie proj. współpracy (20)	1	4	4	4	4	3	
Ogółem (tys. zł)	210								
Przedsięwzięcie III Wsparcie aktywności społecznej i budowanie zintegrowanej wspólnoty lokalnej		Małe projekty (35)	0	2	9	10	10	4	
		Nabywanie umiej. i aktywizacja (8)			2	2	2	2	
Ogółem (tys. zł)	490								
Przedsięwzięcie IV Podnoszenie aktywności gospodarczej mieszkańców i tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości		Różnicowanie (8)	0	3	3	2			
		Mikroprzedsiębiorczość (5)		0	3	2			
		Małe projekty (9)	0	0	3	3	3		
Ogółem (tys. zł)	1260								

Rozdział 11

Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Na wstępie należy podkreślić, że obecny członek LGD - Fundacja „Tutaj Warto”, w trakcie realizacji II schematu Leader+, przeprowadził szerokie konsultacje dotyczące budowania LSR – uczestnicząc we wszystkich zebraniach wiejskich organizowanych przez samorządy gminne na przełomie 2007/2008 w związku z możliwością aplikowania o środki w ramach „Odnowy wsi” i koniecznością budowania Planów Odnowy Miejscowości. Zebrane materiały (do wglądu w biurze Fundacji) zostały udostępnione nowej grupie budującej LSR.

W celu rzetelnego i prawidłowego opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju, LGD utworzyło zespół roboczy, którego celem było pozyskanie środków finansowych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich. Zespół roboczy w składzie pracownicy Wydziału Rozwoju Lokalnego i Funduszy Europejskich Starostwa Powiatowego we Wrześni oraz Fundacji „Tutaj Warto” opracował projekt „Aktywizacja obszarów wiejskich z powiatu wrzesińskiego – budowanie lokalnej strategii rozwoju 2009 – 2014”. Celem projektu było opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju będącej efektem procesu aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców obszarów wiejskich. Wśród celów wymienić należy również zwiększenie aktywności mieszkańców wsi w zakresie identyfikowania problemów dotyczących obszarów wiejskich oraz włączenie w proces rozwiązywania problemów najbliższego otoczenia, jak również rozwój partnerstwa publiczno-społecznego na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. Etapy budowania LSR:

I etap – aktywizacja i mobilizacja społeczności do wzięcia udziału w procesie wspólnego kreowania rozwoju obszarów wiejskich.

LGD przeprowadziła szeroko zakrojoną promocję dotyczącą procesu opracowywania LSR:

- artykuły prasowe – 3 edycje po 2 strony w „Przeglądzie Powiatowym” – 9 tys. egz.,
- powielenie 500 płyt CD promującej obszary wiejskie,
- zamieszczenie informacji dotyczących LSR na stronach internetowych LGD oraz gmin wchodzących w skład LGD,
- konferencja informacyjna dla całego obszaru objętego LSR; podsumowująca Pilotażowy Program Leader +, przedstawienie Osi 4 Leader w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013, omówienie założeń budowania LSR. Na w/w konferencję przybyli przedstawiciele urzędów gmin, Starostwa Powiatowego we Wrześni, Powiatowego Urzędu

Pracy we Wrześni, ośrodków pomocy społecznej, Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrześni, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa we Wrześni, Izb Rolniczych, Lasów Państwowych, rolnicy, przedstawiciele firm prywatnych, organizacji pozarządowych, rad sołeckich i kościoła.

II etap – tworzenie Lokalnej Strategii Rozwoju 2009 - 2015

- przeprowadzono ankietę skierowaną do mieszkańców obszaru LGD, której celem było zebranie informacji w zakresie potrzeb i kierunków rozwoju obszarów wiejskich. Ankietę rozpowszechniono z „Przeglądem Powiatowym”, który kolportowany jest na terenie całego powiatu, jak również podczas serii warsztatów. Formularz ankiety dostępny był również w siedzibach urzędów gmin i na stronach internetowych LGD oraz gmin należących do LGD. Analiza informacji zawartych w ankietach pomogła zdefiniować cele, przedsięwzięcia i operacje w ramach LSR.

W budowanie strategii zaangażowali się również „lokalni liderzy – animatorzy” tj. przedstawiciele gmin wchodzących w skład LGD. W/w zespół dokonał analizy SWOT, wypracował misję, cele i kierunki rozwoju obszaru LGD. Zorganizował także 3 spotkania całego zespołu tworzącego strategię z udziałem średnio 20 osób (m. in. władze samorządowe, organizacje pozarządowe),

- LGD w ramach prowadzonego biura, uruchomiło punkt konsultacyjny – informacyjny (od pn. do pt. 8.00 – 15.00), w którym wszyscy chętni mieszkańcy mogli dowiedzieć się o zasadach tworzenia, postępowaniu w opracowaniu LSR. Przede wszystkim jednak społeczność lokalna mogła zgłaszać do punktu swoje inicjatywy i wnioski,

- październik 2008r. - zorganizowano cztery warsztaty aktywizujące lokalną społeczność do uczestnictwa zarówno w identyfikacji problemów najbliższego otoczenia, jak również włączenia w proces rozwiązywania problemów w gminach: Kołczkowo, Miłosław, Pyzdry i Września. Podczas warsztatów przeprowadzono konsultacje społeczne, w każdym spotkaniu udział wzięło blisko 100 osób; przedstawiciele samorządów lokalnych, jednostek organizacyjnych gmin i powiatu, przedstawiciele PUP, OPS, OSP, ODR, ARiMR, Izb Rolniczych, Lasów Państwowych, rolnicy, firm prywatnych, organizacji pozarządowych, rad sołeckich. Podczas w/w warsztatów przedstawiciele LGD, przeprowadzili dużą liczbę wywiadów i sondaży, których wnioski były podstawą do wytyczenia celów ogólnych i szczegółowych oraz przedsięwzięć w ramach LSR.

III etap – przyjęcie LSR

– uchwałą nr 7/II/2008 z dnia 4-11- 2008 Walne Zebraniu Członków LGD – „Z NAMI WARTO” przyjęło projekt budżetu na rok 2009 i na lata 2009 – 2015 oraz wersję roboczą LSR,

- 21-11-2008 zorganizowano spotkanie podsumowujące projekt, na którym zaprezentowano LSR, a Zarząd Fundacji przekazał ten dokument Zarządowi LGD, w spotkaniu wzięło udział ponad 100 osób.

Rozdział 12

Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Za proces wdrażania i aktualizacji niniejszego dokumentu odpowiedzialna jest LGD. Odpowiada ona za powierzone jej środki publiczne, za ich wykorzystanie zgodnie z zaplanowanymi działaniami i poprawne rozliczenie.

W procesie wdrażania i aktualizacji LSR biorą udział wszystkie statutowe podmioty LGD, pracownicy biura, mieszkańcy terenów LGD, a o ile zajdzie taka potrzeba - również inne podmioty, np. doradczycy. Należy jednak podkreślić znaczącą rolę Zarządu LGD. Zarząd odpowiedzialny jest za przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących zmian LSR (prasa, Internet, spotkania, warsztaty). Proponowane przez Zarząd zmiany zatwierdza ostatecznie Walne Zebranie Członków. Komisja Rewizyjna, Rada, a także członkowie LGD mają prawo w każdym momencie realizacji LSR wnioskowania o dokonanie zmian w LSR. Poza tym w kwietniu każdego roku odbywać się będzie konferencja podsumowująca ubiegły rok, podczas której stopień realizacji LSR zostanie poddany ocenie, jak również omówione zostaną wskaźniki realizacji LSR oraz ewentualne zmiany.

Głównym celem środków pochodzących z programu „LEADER” jest aktywizacja lokalnej społeczności tak, by w jak największym stopniu stymulowała ona rozwój lokalny obszaru objętego LSR. Dlatego proces wdrażania i aktualizacji LSR powinien tę zasadę realizować - uwzględniając jak najszerzy udział partnerów LGD i mieszkańców.

Podstawowym elementem, który należy zaznaczyć w tym punkcie jest wszechstronna informacja i promocja LSR, która pozwoli na płynne wdrażanie tego dokumentu. W tym celu powstała strona www.znamiwarto.pl która ma to zadanie spełniać

. Na stronie WWW zawarte są wszystkie aktualności, dokumenty, fotografie dotyczące LSR, procesu jej powstawania, wdrażania i aktualizacji, oraz raporty. Pozwala to

na systematyczny sposób rozpowszechniania informacji dotyczących funkcjonowania LGD i obszaru LGD, gwarantując tym samym ich aktualność. Funkcjonuje również forum dyskusyjne pozwalające każdemu zainteresowanemu odnieść się do tych kwestii. Dodatkowo w biurze LGD codziennie jeden z jego pracowników pełni dyżur informacyjny, służąc pomocą w uzyskaniu przez zainteresowane osoby potrzebnych wiadomości. Systematycznie pojawiają się informacje w lokalnej prasie (głównie w dwutygodniku Przegląd Powiatowy oraz Wieści z Ratusza).

W procesie wdrażania niniejszej strategii postawiono również na aktywowanie i motywowanie mieszkańców. Zaplanowane działania przewidują cykliczne imprezy, spotkania, warsztaty, które, oprócz walorów integracyjnych, przyniosą również cenny materiał informacyjny na temat poglądów społecznych na podejmowane działania. Również biuro LGD będzie otwarte dla mieszkańców – pracownicy będą przyjmowali wnioski i postulaty, które mogą przyczynić się do lepszej realizacji zapisów LSR.

Cała procedura przyjmowania wniosków, ich oceny, przyznawania dotacji została opracowana w możliwie najprostszy sposób – uczyniono to po to, by ułatwić zainteresowanym podmiotom składanie wniosków, a przez to realizację LSR. Dodatkowo pracownicy LGD będą służyć bezpłatną pomocą przy wypełnianiu wniosków, udzielać porad, wskazywać źródła dofinansowania. Szczegółowe podejmowanie działań informacyjno – promocyjnych określi Plan, który Zarząd opracuje po pierwszych doświadczeniach z przyjmowaniem wniosków i realizacją LSR

Rozdział 13

Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

13.1. System monitorowania LSR

Monitorowanie służy dostarczeniu informacji na podstawie których Zarząd, Rada i partnerzy LGD mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu rozbieżności w realizacji planów i osiąganiu celów. Monitorowaniu będą podlegać następujące aspekty działań LGD:

- monitorowanie realizacji LSR,
- monitorowanie wydatkowania środków na poszczególne zamierzenia – operacje, działania własne LGD.

Dzięki temu LGD dba o swoją stabilną sytuację finansową i podejmuje działania interwencyjne w przypadku rozbieżności lub niepowodzeń w realizacji LSR.

System monitorowania będzie polegać na:

- gromadzeniu danych na podstawie formularzy, wniosków, informacji uzyskanych

od podmiotów wdrażających (UM, ARiMR) o zawartych umowach i wysokości środków wypłacanych beneficjentom na realizację operacji,

- weryfikacji osiągnięcia rzeczywistych rezultatów na podstawie gromadzenia danych dotyczących wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla poszczególnych przedsięwzięć,
- dokonywania przeglądu procedur wewnętrznych wdrożenia poszczególnych działań LSR,
- monitorowaniu operacyjnym na podstawie bezpośrednich rozmów z beneficjentami i wizji lokalnych na miejscu realizacji operacji,
- gromadzeniu danych dotyczących wydatkowania środków na funkcjonowanie LGD zgodnie z procedurą określoną w umowie z podmiotem wdrażającym.

Sposoby raportowania:

- a) raporty pisemne i sprawozdania dotyczące realizacji operacji i funkcjonowania LGD,
- b) analiza dokumentów merytorycznych i finansowych dostępnych w biurze,
- c) sprawozdania z wywiadów z beneficjentami.

Organem odpowiedzialnym za prowadzenie monitoringu jest Zarząd, a okresowych kontroli dokonuje Komisja Rewizyjna.. Zarząd może zlecić wykonanie niektórych zadań ekspertom zewnętrznym.

Ewaluacja służy ocenie sukcesu LGD i LSR. W ramach ewaluacji dokonuje się oceny odpowiedzialności, skuteczności, efektywności i oddziaływania projektu w stosunku do założeń.

Ewaluacja będzie realizowana:

- ex ante dotyczy operacji i działań które są w fazie planowania i podejmowania decyzji o ich realizacji. Ocena będzie polegała na analizie spodziewanych efektów pod kątem wpływu na osiągnięcie celów w LSR, podobna ocena będzie dotyczyć analiz efektów

działań realizowanych w ramach funkcjonowania LGD i projektów współpracy;

- ex post dotyczy oceny działań w minionym okresie z perspektywy realizacji latach

2009 – 2015. Ewaluacja zostanie wykonana po 3 latach i po 6 latach od rozpoczęcia realizacji LSR oraz w okresach rocznych po zakończeniu każdego roku

kalendrzowego w zakresie oceny operacji i działań pod kątem efektów i osiągnięcia celów zakładanych w LSR;

- ocena jakości partnerstwa i sprawności funkcjonowania LGD. Ewaluacja będzie

dotyczyć funkcjonowania biura, funkcjonowania organów LGD, efektywności stosowanych procedur, przepływu informacji, sprawności podejmowania decyzji.

Konstrukcja raportu ewaluacyjnego:

- krótki opis przebiegu ewaluacji wraz z najważniejszymi wnioskami i rekomendacjami, dotyczącymi aktualizacji działań w kolejnych latach wdrażania LSR,
- odpowiedź na wskazane pytania badawcze,
- wnioski i rekomendacje szczegółowe do poszczególnych obszarów badania,
- opis dobrych i złych praktyk,
- aneksy (np. zastosowane narzędzia badawcze; tabele statystyczne; lista osób, z którymi z którymi przeprowadzono wywiady podczas badania).

Prezentacja wyników ewaluacji:

- raport drukowany,
- prezentacja multimedialna,
- spotkanie połączone z dyskusją.

Wykorzystanie wyników ewaluacji

Informacje uzyskane z ewaluacji własnej zostaną wykorzystane w celu usprawnienia działalności LGD, w szczególności:

- wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, szczególnie celów LSR i przedsięwzięć zmierzających do ich realizacji,
- funkcjonowania biura i jego pracowników,
- funkcjonowania organów LGD,
- jakości i efektywności stosowanych procedur, przepływu informacji czy sprawności podejmowania decyzji,
- będzie stanowić podstawę do aktualizacji LSR.

Raport powinien być podany do publicznej wiadomości zgodnie z zasadą jawności.

Rozdział 14

Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Lokalna Strategia Rozwoju wdrażana jest na obszarze działania wielu instytucji i organizacji, które działają w oparciu o swoje dokumenty planistyczne. Zgodnie z zasadą podejścia zintegrowanego zadaniem LSR jest uwzględnienie priorytetów i działań poprzez wpisanie się w w/w dokumenty. Zintegrowany charakter podejmowanych działań z pewnością przyczyni się do efektywnej realizacji LSR i osiągnięcia jej celów. Owe powiązania wykazano poniżej:

- **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności)**

5.4.2 Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej

5.4.6 Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich

- **Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.**

- Cel strategiczny 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI w: cel operacyjny 1.1 Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, cel operacyjny 1.2 Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem, cel operacyjny 1.3 Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego, cel operacyjny 1.8 Restrukturyzacja obszarów oraz sektorów o niewłaściwym potencjale rozwojowym

- Cel strategiczny 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województw: cel operacyjny 2.2 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, cel operacyjny 2.4 Zwiększenie udziału usług turystyczno-rekreacyjnych w gospodarce regionu

- Cel strategiczny 3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia: cel operacyjny 3.2 Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia, cel operacyjny 3.3 Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia

- Cel strategiczny 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego: cel operacyjny Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, cel operacyjny 4.6 Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, cel operacyjny 4.7 Wzrost udziału sportu i rekreacji w życiu mieszkańców regionu.

- „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2008-2013” przyjęty uchwałą Rady Miasta XII/ 53/07 z dnia 30.10.2007r.

Oczywiście zapisy LSR są również zgodne z dokumentami strategicznymi poszczególnych gmin (oraz powiatu), na terenie których będzie ona wdrażana:

- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wrzesińskiego na lata 2007-2013

- „Strategia rozwoju Miasta i Gminy Września 2002-2017” przyjęta uchwałą LVII/382/2002 z dnia 12 lipca 2002r.

- „Strategia rozwoju Gminy Miłosław na lata 2002-2011” przyjęta uchwałą Rady Miejskiej V/22/03 z dnia 13.01.2003r.

- Planowane inwestycje na lata 2007-2013 dla gminy Kołaczkowo, przyjęte uchwałą nr X/56/2007 z dn. 14 sierpnia 2007r.

Przedsięwzięcia w ramach LSR wpisują się w realizację polityki spójności w Polsce, uzupełniając w wymiarze regionalnym i lokalnym przewidywane do realizacji w ramach programów operacyjnych. Komplementarność przewidywanych do realizacji w ramach LSR przedsięwzięć i operacji wykazano poniżej:

- **Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny** w szczególności w zakresie wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców oraz poprawę warunków inwestowania:

- Priorytet I Konkurencyjność przedsiębiorstw: Działanie 1.1 Rozwój mikroprzedsiębiorstw, Działanie 1.2 Wsparcie rozwoju MSP
- Priorytet II Infrastruktura komunikacyjna: Działanie 2.2 Poprawa dostępności do regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego (drogi powiatowe i gminne)
- Priorytet III Środowisko przyrodnicze: Działanie 3.3 Wsparcie ochrony przyrody
- Priorytet V Infrastruktura dla kapitału ludzkiego: Działanie 5.4 Wzmocnienie pozostałej infrastruktury społecznej
- Priorytet VI Turystyka i środowisko kulturowe: Działanie 6.1 Turystyka, Działanie 6.2 Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

- **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** w szczególności w zakresie podniesienia poziomu aktywności zawodowej, wspierania przedsiębiorczości, upowszechniania edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia:

- Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich: Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, Działanie 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich
  - Priorytet VII Promocja integracji społecznej: Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji
  - Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach: Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich
- **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** w zakresie zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw, informatyzacji i tworzenia miejsc pracy:
- Priorytet VI Polska gospodarka na rynku międzynarodowym: działanie 6.3 promocja turystycznych walorów Polski
  - Priorytet VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki: Działanie 8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej, Działanie 8.2 Wspieranie wdrażania elektronicznego biznesu B2B, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu e-inclusion, Działanie 8.4 Zapewnienie dostępu do internetu na etapie „ostatniej mili”
- **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** – w szczególności w zakresie poprawy atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej:
- Priorytet IV Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska
  - Priorytet XI Kultura i dziedzictwo kulturowe

Realizacja LSR przyczyni się do zrównoważonego rozwoju zarówno obszaru LGD jak i całego regionu zgodnie z kierunkami określonymi w LSR i w/w dokumentach planistycznych poprzez:

- zapewnienie korelacji celów i przedsięwzięć wyznaczonych w LSR z celami opisywanymi w innych dokumentach planistycznych

- zastosowanie podejścia zintegrowanego planowanych przedsięwzięć, polegającego na realizacji projektów/operacji finansowanych z innych programów operacyjnych bądź środków krajowych w postaci tzw. małych grantów/dotacji celem wzmocnienia i uzupełnienia działań realizowanych ze środków LEADER.

Rozdział 15

Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Celem LSR oraz osi IV PROW 2007-2013 jest zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Dzięki funduszom skierowanym na wdrażanie LSR mieszkańcy obszaru LGD mają szansę na poprawę jakości życia. Należy jednak podkreślić, że nie będzie to możliwe bez zaangażowania LGD w realizację innych przedsięwzięć wpisujących się i uzupełniających działania zapisane w LSR, jak również pozyskiwania środków w ramach innych programów operacyjnych na realizację tych przedsięwzięć.

W związku z powyższym idea, która przyświeca LGD, to działanie zgodnie z zasadą podejścia zintegrowanego polegającego na skutecznej realizacji przedsięwzięć w ramach LSR jak również podejmowaniu innych działań wspierających zapisy LSR. Jednakże niebezpieczeństwo podwójnego finansowania zobligowało LGD do przyjęcia następującego rozwiązania. Wnioskodawcą o dofinansowanie projektu ze środków innych niż PROW oś 4 LEADER, będzie Fundacja „Tutaj Warto” (członek LGD), która powstała w wyniku realizacji Schematu I Pilotażowego Programu Leader+. Jest to uzasadnione ze względu na bogate doświadczenie Fundacji jako beneficjenta wielu projektów i przedsięwzięć o charakterze kulturalno-edukacyjnym i sportowo-rekreacyjnym, finansowanych m. in. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozdział 16

Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Punktem wyjścia do przeprowadzenia analizy wpływu realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich jest odniesienie się do punktu, w którym opisano cele LSR oraz planowane przedsięwzięcia. Skuteczna realizacja LSR wpłynie w sposób pozytywny na otoczenie. Założone cele zostały tak skonstruowane, żeby wspierać wielotorowy, zrównoważony i zintegrowany rozwój regionu.

Realizacja LSR przyczyni się do:

- Dostosowania przestrzeni do wyzwań XXI wieku poprzez:

- dostosowanie zagospodarowania środowiska do bezpiecznego rozwoju usług turystycznych i rekreacji oraz wykorzystanie dróg wodnych Wielkopolski dla gospodarki i turystyki
- wsparcie i promocję aktywności kulturalnej mieszkańców
- wspieranie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym popegeerowskich, promocję inwestycji, przedsiębiorczości oraz zatrudnienia

- Zwiększenia efektywności wykorzystania potencjału rozwojowego województwa poprzez:

- wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw,
- inwestycje w infrastrukturę poprawiającą stan zagospodarowania obszarów atrakcyjnych pod względem turystycznym i rekreacyjnym, z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska, wsparcie rozwoju bazy hotelowej i gastronomicznej, wsparcie rozwoju agroturystyki

- Wzrostu kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia poprzez:

- pomoc publiczną dla rozpoczynających działalność gospodarczą

- Wzrostu spójności i bezpieczeństwa społecznego poprzez:

- wzmocnienie świadomości regionalnej, wspieranie form samoorganizacji społecznej, promocja aktywności lokalnej, rozwój infrastruktury instytucji trzeciego sektora, wzmocnianie partnerstwa administracji z mieszkańcami

- inwestycje poprawiające stan infrastruktury sportu i rekreacji oraz inwestycje w przedsiębiorstwa świadczące usługi w tym zakresie, programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji

Realizacja LSR idealnie wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r., dlatego też przyczyni się do zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju regionu.

**Zmiany rozdziałów IV - XI - dokonane
Uchwałą Zarządu LGD nr 7/2010 z dnia 20-12-2010 i zatwierdzone uchwałą WZC nr
24/V/2011 z 21 lutego 2011 roku**